

більш вагомій державній дотації, поряд із місцевими, регіональними (особливо в гірських районах).

І ще дуже важливий і злободенний для нас момент – паралельно із дотаціями на виробництво існували премії на прибуток, щоб його підтримувати на пристойному рівні. Тепер в них функціонує єдина об'єднуюча система.

Поряд з цим, корисно звернутися до досвіду Європи щодо виділення дов-гострокових (на 5-10 і більше років) кредитів (позичок), зокрема фермерам, які розводять м'ясну худобу, із специфічно розумною двохрічною відсрочкою початку її погашення.

І наприкінці, згадаємо, що у Франції, як і в інших провідних європейських країнах є Державна комісія з плеїнної справи і кожного року вона збирається, щоб обговорити пропозиції з селекції і видати кошти на селекційні програми, але тільки спеціалізованим організаціям, а не зразу напряму фермерам.

Нам тільки залишається дістати уроки із вже набраного досвіду наших більш прагматичних, а отже і багатих, сусідів, в об'єднання до яких на правах рівноправного партнерства ми так прагнемо.

УДК 636.033

І.В.ГУЗЄВ, О.П.ЧИРКОВА, Н.І.МАРЧЕНКО, Н.Й.РЕВНЮК

ФОРМУВАННЯ ГЕНОФОНДУ ІМПОРТНИХ М'ЯСНИХ ПОРІД В УКРАЇНІ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Починаючи з 1950 року в Україну було завезена з Англії, Італії, Франції, США, Канади, Австрії і Швейцарії значна кількість тварин м'ясних та комбінованих порід. Маточне поголів'я стало основою створення репродукторів цих порід. У наступні роки нарощування поголів'я здійснювалося за рахунок власного розширеного відтворення. В даний час у 34 господарствах налічується 6,3 тис. голів зарубіжних м'ясних порід. З них оцінено 6 тисяч голів, в т. ч. 2,7 тис. корів. Від загальної кількості м'ясної худоби 25,5% становить імпортне поголів'я. Питома вага порід: абердин-ангуська – 17,3%, симентальська австрійської і американської селекції – 4,3%; шароле – 1,5%; лімузин – 1,9%; герефордська – 1,1%; світла аквітанська і менажу – 0,8%. В оптимальних умовах годівлі та утримання тварини відзначаються високими продуктивними якостями. Серед оціненого поголів'я 78,7% чистопородні і F4; 88,4% – відповідає вимогам стандарту.

Основним методом селекції в племрепродукторах є чистопородне розведення за лініями і родинами.

У Головному селекційному центрі України вивчено продуктивну плеїнну цінність тварин та сформовано генеалогічну структуру 4 стад порід: абердин-ангус, лімузин, симентал і герефорд. Всього оцінено 523 голови. З них вимогам стандарту відповідає 81,8%. Жива маса первісток і повновікових корів коливається в симентальській породі від 545 до 655 кг, абердин-ангуській – 519-644 кг, лімузинській – 465-569 кг, герефордській – 505-675 кг;

молочність – від 211 кг (лімузинська) до 229 кг (симентальська), тобто на 11-29 кг вище стандарту. Корови мають добрі відтворні здатності. У господарстві відпрацьована технологія зимово-весняних отелень. Міжотельний період знаходиться в межах від 376 (абердин-ангус) до 405 днів (симентал), а збереженість телят становить 90-99%. Телята народжуються крупними з чітко вираженим статевим диморфізмом. Ліміти живої маси при народженні за породами: бугайців 37 кг (абердин-ангус) – 40 кг (симентал); теличок – 34-39 кг. Найбільше двоєн одержано у корів симентальської породи – 10,5%; у корів герфордської – 3,6%, абердин-ангуської – 2,6%, лімузинської – 1,2%.

Середньодобові прирости бугайців за період підсису становлять 848-989 г; теличок – 751-918 г.

Вивчена генеалогічна структура. Виділені і одержали розвиток генеалогічні лінії: у стаді абердин-ангуської породи – Райто В 15617126, що одержала розвиток через бугаїв Барда 135 і Бурбона 0138; Райто Івера 865 через Бармена 238А, Кволізера 1954; Травелера 9250717 через Травела 154А; Шоушоуна 548 через Тренда 315. За даними оцінки перспективними є лінії Райто і Райто Івера.

У симентальській породі одержує розвиток лінія Абрикота 55311 через бугая Сома А67; в лімузинській – Карнавала СІМ 72 через бугая Оратора 25; в герфордській Діскавері р2266943 через Спрінтера 247.

Отже, в умовах України тварини зарубіжних порід добре акліматизувалися, проявили високу продуктивність та добрі племінні якості, стали основою створення вітчизняних порід і типів м'ясної худоби.

УДК 636.082.22

М.П.ДЕМЧУК, Ю.І.ГОЛУБЧУК, Ю.В.ПИЛИПЧУК

ІНТЕР'ЄРНІ КРИТЕРІЇ АДАПТАЦІЇ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

У системі селекційної роботи з великою рогатою худобою значної уваги заслуговує об'єктивна оцінка здатності тварин протистояти несприятливим факторам зовнішнього середовища. Одним з перспективних напрямів оцінки цих якостей у племінних тварин є гематологічні дослідження.

Ефективність застосування різних гематологічних тестів при визначенні адаптаційної здатності тварин вивчали на поголів'ї тварин НВО агрофірми "Наукова" Дніпропетровської області, племзаводів "Чайка", "Олександрівка" і "Дзвінкове" Київської області. В агрофірмі "Наукова" такі дослідження проведені на поголів'ї трьох груп корів-первісток і двох груп телиць трьохмісячного віку – дочок досліджених корів.

У цих тварин в лабораторії генетики Національного аграрного університету були визначені такі інтер'єрні показники: вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів та лейкоцитів, в'язкість, гематокрит, загальний білок та білкові фракції, бактерицидна та лізоцимна активність.

Найбільші відмінності між клінічно здоровими і хворими коровами спостерігалися за гемоглобіном (94,1 проти 88,5 г/л) і лейкоцитами (9,63